

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: 64532

Documentnummer: 64537

Indiener: Geert Gielen

Datum: 7 december 2021

Portefeuille(s): Duurzaamheid

Portefeuillehouder(s): Ton van Amerongen

Begrotingsprogramma: 7 Volksgezondheid en Milieu

Contactpersoon: Geert Gielen

Tel.nr.: 0320-388320

Emailadres: g.gielen@dronten.nl

Onderwerp Transitievisie Nieuwe Warmte

Samenvatting

De Transitievisie Nieuwe Warmte gaat over het energieverbruik voor warmte in de gebouwde omgeving (bestaande woningen en bedrijfspanden). Woningeigenaren (inwoners en verhuurders) maken eigen keuzes om van het aardgas af te gaan. In de gemeente Dronten wordt geen warmtenet aangelegd. Dronten kiest niet voor een wijkaanpak maar voor een gemeente brede aanpak. De huidige aardgasleidingen blijven voorsnóg gewoon in de grond liggen. De gebouwde omgeving in de gemeente Dronten is vóór 2050 aardgasvrij. De Transitievisie Nieuwe Warmte geldt allereerst voor de periode tot 2030. Elke 5 jaar wordt de visie, zo nodig, herzien.

Voorstel

De raad besluit:

1. De Transitievisie Nieuwe Warmte vast te stellen

Inleiding

De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds vaker zichtbaarder. Perioden van droogte en extreme hitte worden afgewisseld met wateroverlast. In Glasgow zijn onlangs nieuwe mondiale klimaatafspraken gemaakt. In dit akkoord is o.a. afgesproken dat landen volgend jaar een aangescherpt klimaatdoel moeten presenteren, zodat de 1,5 graad opwarming wel binnen bereik komt. Om dit doel te bereiken heeft Nederland in 2019 een Nationaal Klimaatakkoord uitgebracht. Daarin staat dat voor 2030 de uitstoot van broeikasgassen met 49% moet zijn verminderd t.o.v. 1990. De gebouwde omgeving (woningen en gebouwen) speelt een grote factor in de huidige uitstoot. In het nationale akkoord is afgesproken dat gemeente de regie hebben over het aardgasvrij maken van de woningen en gebouwen. Uiterlijk eind 2021/begin 2022 hebben alle gemeenten een Transitievisie Warmte opgesteld. Hoe het Glasgow-akkoord nationaal doorwerkt is op dit moment nog niet helder.

In deze eerste visie beschrijven we de stappen tot 2030 en geven we inzicht in de route naar een aardgasvrij Dronten in 2050. Elke 5 jaar kan de visie, zo nodig, herzien worden.

Het proces om te komen tot deze visie is begonnen met de raadsbrief (U20.000335) d.d. 12 februari 2020. Daarin bent u geïnformeerd over de achtergronden en de te nemen stappen. Het Plan van Aanpak (B20.002481) heeft u 21 januari 2021 vastgesteld. Daarbij heeft u een motie aangenomen om (groepen) inwoners actief een plaats aan dialoogtafels aan te bieden

Bijlage(n):

en hun inbreng mee te nemen in het opstellen van de warmtevisie en tevens participatiemomenten voor de gemeenteraad in het proces in te bouwen. Aan beide onderdelen van de motie is in het participatieproces inhoud gegeven.

Wat willen we bereiken en hoe gaan we dat doen?

In deze visie worden geen wijken aangewezen waar gestart wordt met een wijkuitvoeringsplan. In een wijkuitvoeringsplan staat een gedetailleerde uitwerking van een aardgasvrije oplossing voor alle woningen min of meer tegelijkertijd. Juist dit geeft inwoners weinig speelruimte om nu al stappen te zetten in de richting van een aardgasvrije woning. Mede gelet op de uitkomsten van het participatieproces is gekozen voor een stappenplan met een individuele keuze mogelijkheid ter uitvoering van deze visie. Alle inwoners kunnen daarmee nu al uitvoering geven aan het verduurzamen van hun woning. Wij kiezen daarmee niet voor een wijkaanpak maar voor een gemeente brede aanpak. Het isoleren van woningen (energie besparen) is een belangrijke eerste stap die onafhankelijk van de gekozen vorm nu al individueel gezet kan worden. De stappen; isoleren, hybride warmtepomp en uiteindelijk een all-electric oplossing geeft inwoners voldoende houvast om te starten met het aardgasvrij maken van hun woning.

Stappenplan

Inwoners kunnen nu al de eerste stappen richting een aardgasvrije woning zetten. Daarbij is het belangrijk om de volgende stappen in deze volgorde te onderkennen.

1. Bewustwording van de noodzaak van de warmtetransitie
2. Check of uw huis voldoende is geïsoleerd
3. Isoleer uw huis. Hiermee bespaart u kosten en zorgt ervoor dat het overstappen naar een aardgasvrije warmteoplossing eenvoudiger wordt
4. Check of de meterkast aangepast moet worden
5. Wanneer de aardgas gestookte CV-ketel aan vervanging toe is kunt u overstappen op een hybride warmtepomp.
6. De volgende stap is de overstap naar een all-electric warmtepomp. Daarvoor moet het warmtesysteem (radiatoren en/of vloerverwarming) op orde zijn.

De visie om niet te kiezen voor een collectieve wijkaanpak maar voor een individuele keuze betekent ook dat vooralsnog de aardgasleidingen in de grond blijven liggen. Mogelijk dat deze later nog van waarde zijn (bv groen gas en/of waterstof).

Aan de warmtetransitie werken we samen. De gemeente Dronten treedt daarbij daar waar nodig op als regisseur en zal bij het werken aan de uitvoering met inwoners en stakeholders samenwerken. De volgende jaren staan er diverse acties in de planning. Belangrijke eerste stap is een goede communicatie over deze visie en het stappenplan naar de inwoners toe. We benutten de mogelijkheden die het Rijk wil bieden in het Nationaal Isolatieprogramma en subsidies voor (hybride) warmtepompen. Onze eigen duurzaamheidslening blijft bestaan. In deze leningen is, naast de aanschaf van zonnepanelen, isolatie en aanschaf (hybride) warmtepompen nu ook al mogelijk en sluit daarmee in ruime mate aan bij deze visie.

Argumenten

1. De Transitievisie Nieuwe Warmte vast te stellen

In deze visie geeft de gemeente aan hoe Dronten in 2050 aardgasvrij verwarmd kan worden. De gewenste transitie is mogelijk, maar ook dat we alle tijd tot 2050 nodig hebben om dit voor elkaar te krijgen. We zijn voor de uitvoering van de warmtetransitie afhankelijk van goede samenwerking en daarom hebben we partners zoals de netbeheerder en woningcorporatie OFW vanaf het begin meegenomen bij de warmtetransitie. Met deze visie conformeren we ons aan de opgave en doelstelling in

het Klimaatakkoord. Vanuit het Klimaatakkoord dient elke gemeente eind 2021/begin 2022 een Transitievisie Warmte op te stellen. We onderschrijven het uitgangspunt dat alle bestaande woningen en gebouwen vanaf 2050 met een alternatief voor aardgas worden verwarmd. Wij geven met deze visie woning- en gebouwbezitters handelingsperspectief en enthousiasmeren ze om aan de slag te gaan. We hebben ondanks de onzekerheden over de techniek, de bekostiging en wet- en regelgeving nu wel een visie opgesteld. Dit doen we omdat we onderkennen dat er geen tijd te verliezen is. Om in 2050 aardgasvrij te zijn moeten jaarlijks gemiddeld honderden woningen van het aardgas af. We kunnen dit sturen en helpen door zoveel mogelijk richting te geven en regelmatig de visie bij te stellen.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

Kanttekeningen en (financiële) risico's

De gemeente heeft het Rijk nodig om aardgasvrij te worden in 2050. Allereerst op het vlak van financiering. Conform afspraken in het Klimaatakkoord heeft het Rijk toegezegd de extra uitvoeringskosten voor gemeenten te financieren. Deze toegezegde middelen zijn nog niet beschikbaar gesteld.

Alternatieven / scenario's

De Transitievisie Nieuwe Warmte wijst geen wijken aan waar gedetailleerd en collectief de uitwerking naar aardgasvrij plaatsvindt. Mede gelet op de bijdrage vanuit inwoners (individuele keuze), beschikbare middelen en technische oplossing (er is geen warmtebron op korte termijn haalbaar) is de collectieve wijkaanpak niet aan de orde.

Betaalbaarheid

In de RES-Flevoland (B21.001216; paragraaf 3.6.2) is afgesproken dat de woonlastenneutraliteit een randvoorwaarde is. Onderzocht gaat worden hoe de betaalbaarheid van de energietransitie voor inwoners en bedrijven kan worden geborgd. Dit wordt overigens samen met landelijke organisaties opgepakt. Deze randvoorwaarde is ook onverkort opgenomen in deze visie.

Participatie

Omdat de warmtetransitie op iedereen invloed heeft is een uitvoerig participatieproces doorlopen. Het Drontense model is hierbij gehanteerd. Naast een online bewonersonderzoek (via ikpraatmee.nl) hebben verschillende dialoogsessies met betrokken inwoners, bewonersgroepen, ondernemers (o.a. installateurs) en stakeholders plaats gevonden. De resultaten daarvan zijn in de concept visie zo goed mogelijk verwerkt en teruggekoppeld met deze groepen. Ook zijn er twee sessies met raadsleden geweest. Uit deze participatie kwam onder andere naar voren dat de kosten van de transitie belangrijk worden gevonden. Ook geven de deelnemers aan veel waarde te hechten aan de vrije individuele keuze voor een alternatieve warmteoplossing. Tevens geven alle betrokkenen aan in de toekomst graag goed geïnformeerd te willen worden (wijkambassadeur en/of lokaal energieloket).

Financiële gevolgen

Afhankelijk van de toegezegde Rijksmiddelen wordt uitvoering gegeven aan de geplande acties 2030. Mochten deze middelen in 2022 niet beschikbaar zijn dan zal er een behoorlijke vertraging optreden in de uitvoering van deze visie.

Duurzaamheid

De opstelling van de Transitievisie Nieuwe Warmte is als maatregel opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Klimaatbeleidsplan (U19.000683)

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten

Deze Transitievisie Nieuwe Warmte zal in 2022 gecommuniceerd worden met de inwoners, stakeholders en ondernemers van de gemeente Dronten. Het nog te maken communicatieplan (incl. inzicht in drijfveren van burgers met betrekking tot duurzaamheid) zal daarin nog vorm en inhoud krijgen. In dit plan zal ook aandacht uitgaan naar het betrekken van scholen (kinderen) en energie-installateurs. De Energieloketten in Biddinghuizen, Dronten en Swifterbant geven de 'eerstelijns' voorlichting en onafhankelijke advisering omtrent de energietransitie. Ook de mogelijkheid om gebruik te maken van de bestaande Duurzaamheidslening zal actief worden gecommuniceerd.

Vervolgproces

Naar verwachting zullen in 2022 enkele acties opgepakt kunnen worden. U zult hierover geïnformeerd worden. Rond 2026 zal een, zo nodig, bijgestelde visie ter accordering aan u worden aangeboden.

Evaluatie

Voor de volgende Transitievisie Nieuwe Warmte zal een evaluatie nodig zijn om de maatregelen te evalueren. Medio 2025 zal deze evaluatie beschikbaar moeten zijn. Mede op basis van deze evaluatie en nieuwe technische oplossingen zal een zo nodig bijgestelde visie worden geschreven.

Samenhang met regio en andere beleidsdoelen

De gemeente is verantwoordelijk voor de opstelling van de Transitievisie Nieuwe Warmte. In provinciaal verband (RES-regio Flevoland) zijn afspraken gemaakt met betrekking tot de Regionale Structuur Warmte (B21.001216; paragraaf 3.2.1). In Flevoland zijn momenteel geen warmtebronnen die bovenlokale betekenis hebben. Uitgangspunten in Flevoland zijn:

- Benut hernieuwbare warmte lokaal, waar deze beschikbaar is
- Beperk transport van hernieuwbare warmte tot een minimum.

De energietransitie vergt een enorme inzet van goedopgeleide vakkrachten. In de RES-regio Flevoland (paragraaf 3.6.1) is afgesproken dat de overheden, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven (binnen en buiten Flevoland) rond de thema's kiezen, leren en werken intensief samenwerken.

Bevoegdheid gemeenteraad

Conform Klimaatakkoord is de raad bevoegd om deze visie vast te stellen.

Bijlage(n) bij dit voorstel:

1. Transitievisie Nieuwe Warmte (126407)

De Secretaris,

De Burgemeester,

